

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS

Vastuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2021

Vuoden 2021 toiminnan painopisteenä oli talouden tasapainottamisohjelman (kaupunginvaltuusto 9.7.2020 § 62) mukainen kehittäminen palvelun laatu huomioiden.

Koronaviruspandemia vaikutti edelleen kaikkeen vuoden 2021 toimintaan. Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen ja koronaviruspandemia muodostivat suuria, lähinnä ajallisia haasteita henkilöstöjohtamiselle. Muun muassa ajanpuute, poikkeuksellisten järjestelyjen tarve, rajoitukset, muuttuvat ohjeistukset ja ajoittainen henkilöstöpula vaikeuttivat tavoitteiden saavuttamista. Koronaviruspandemiasta johtuvien rajoitusten vuoksi lasten ja nuorten tuen tarve kasvoi. Vaativan erityisen tuen oppilasmäärän kasvu näkyy pitkään koulujen arjessa, kuten myös etäopetuksen jälkeinen oppimisvaje ja suuret oppimiserot. Tämä kaikki johti myös suurempaan henkilöstötarpeeseen.

Henkilöstön jaksamiseen kiinnitettiin koko ajan paljon huomiota. Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen henkilöstön terveysperusteisia poissaoloja onnistuttiin vähentämään vuoteen 2020 verrattuna noin 200 työpäivällä vuoden 2021 aikana.

Kaupunginvaltuuston (20.1.2021 § 4) toimenpideoitteen pohjalta sivistys- ja hyvinvointikeskus järjesti yhteistyössä eri tahojen kanssa kaksi keskustelutilaisuutta (14.9. ja 16.9.2021) nimellä Tietoa ja keskustelua kiusaamisesta. Etäyhteyden välityksellä keskusteltiin muun muassa kouluterveyskyselyn tuloksista, KiVa-koulusta eli kiusaamisen vastaisesta toimenpideohjelmasta, poliisin näkemyksistä nuorten tilanteesta ja lisäksi nuorten psyykkisestä hyvinvoinnista. Tilaisuuksiin ja niiden antiin on mahdollista tutustua kaupungin verkkosivustolla.

Syyskuun 17. päivänä julkaistut vuoden 2021 kouluterveyskyselyn kuntakohtaiset tulokset herättivät paljon keskustelua. Kaupungin tason tuloksia ja jatkotoimenpiteitä käsiteltiin ja asiasta informoitiin muun muassa nuorten moniammatillisen ohjaus- ja palveluverkoston (8.10.), kasvatus- ja sivistyslautakunnan (27.10.), valtuustoseminaarin (30.10.), hyvinvointilautakunnan (17.11.), keskusten järjestämän asukasillan (25.11.), oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmän (27.10., 1.12.) ja tiedotusvälineille pidetyn tilaisuuden (12.11.) välityksellä. Korona-ajan vaikutukset näkyivät erityisesti tyttöjen hyvinvoinnin heikentymisenä. Kouluterveyskyselyn 2021 tuloksia hyödynnetään jatkossakin kaupungissa hyvinvointitiedolla johtamisessa, hyvinvointityön suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa. Kouluille tieto oppilaitoskohtaisista vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tuloksista tuli joulukuun 2021 lisäksi myös tammikuussa 2022.

Vuoden 2021 aikana valmistui suunnitelman mukaisesti kulttuurin ja kulttuurimatkailun edistämishjelmaluonnos kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsittelyä varten. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointikeskuksen henkilöstö osallistui aktiivisesti muun muassa lasten ja nuorten hyvinvointikertomuksen 2017–2020 ja suunnitelman 2021–2024, Loviisan kaupungin hyvinvointikertomuksen 2017–2020 ja hyvinvointisuunnitelman 2021–2024 ja kotouttamisohjelman 2021–2024 laadintaan. Myös Loviisan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadintaan osallistuminen oli vuoden 2021 aikana ajankohtaista.

Kaupunginvaltuuston (9.7.2020 § 62) päätöstä talouden tasapainottamisohjelmasta Loviisan kaupungissa 2020–2022 toteutettiin suunnitelman mukaisesti vuonna 2021 seuraavasti:

- o kotihoidon tuen kuntalisän maksaminen lopetettiin 1.1.2021
- o tuntikehystä pienennettiin ja Valkon koulun oppilaaksiottoalueen esiopetus (kaupunginhallitus 8.3.2021 § 65) siirrettiin Harjurinteen koululle 1.8.2021
- o soittokunta lakkautettiin 1.1.2021

- o Sibeliuspäivät-tapahtuman järjestäjä sai tukea 6 000 euroa ja toimi yhteistyössä kulttuuripalveluja tuottavien ja kolmannen sektorin kanssa
- o kaupungin toimistojen siivousvälejä pidennettiin
- o kansalaisopiston opetustuntien (kurssien) määrää vähennettiin
- o kaupunginmuseon aukioloaikoja supistettiin
- o Ohjaamon ja etsivän nuorisotyön toimintoja tehostettiin ja organisoitiin uudelleen työntekijöiden tehtäviä ja toimitiloja yhdistämällä.

Vuoden 2021 aikana toteutettiin tasapainottamisohjelman mukaisia henkilöstötoimenpiteitä, kuten lomautuksia. Kaupunginvaltuusto (17.2.2021 § 13) päätti, että esi- ja perusopetuksen sekä lukio-opetuksen opetushenkilöstöä (opettajia ja koulunkäynninohjaajia) ei vuonna 2021 lomauteta ja vastaavasti vuoden 2021 talousarviota muutetaan kyseisillä määrärahamuutoksilla.

Tutkittuaan vuoden 2021 aikana eri vaihtoehtoja niin rakennusten toimivuuden, sijainnin, kunnan kuin synergiaetujen näkökulmasta kasvatus- ja sivistyslautakunnan alainen ruotsinkielinen koulutusjaosto päätti (14.12.2021 § 13) ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Haddom skola lakkautetaan 1.8.2022.

Harjunteen koulun vanhan osan peruskorjaus valmistui siten, että koko Harjunteen koulu aloitti toimintansa 16.8.2021 saman koulurakennuksen piirissä. Lisäksi vuoden 2021 aikana Ruukin koulun pikkukoulurakennuksen ja päiväkodin julkisivut kunnostettiin. Asuntomessujen valmistelun vuoksi Määrilahden päiväkodin aluejärjestelyt oli esillä julkisuudessa.

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen henkilöstö toimi aktiivisesti pihojen ja alueiden turvallisuuden ja näkyvyyden edistämiseksi. Hembakan ja Koskenkylän päiväkodit saivat paremman aidan. Generalshagens skolan varasto otettiin opetuskäyttöön ja Koskenkylän koulukeskuksen piharakennusta kunnostettiin. Lisäksi Sävträsk skolan keittiö sai uuden lattian.

Vuoden 2021 aikana käytiin koko sivistys- ja hyvinvointikeskuksen henkilöstön tehtävänkuvia läpi uuden palkkausjärjestelmän mukaisesti. Lisäksi toteutettiin henkilöstösuunnitelman mukaisia nimikemuutoksia, kuten kulttuuri- ja matkailukoordinaattori, hyvinvointisuunnittelija ja koordinoiva etsivä nuorisotyöntekijä. Varhaiskasvatuslain (540/2018) muutosten mukainen henkilöstörakenne otettiin Loviisassa käyttöön 1.8.2021. Vuonna 2021 valmistauduttiin myös sote-uudistukseen ja oppivelvollisuuden laajentamiseen. Koronaviruspandemia vaikutti joidenkin ulkopuolisella rahoituksella käynnistyneiden hankkeiden toteuttamiseen, ja rahoitusta jouduttiin osittain palauttamaan.

Koko Loviisan kaupungin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin edistämistyötä koordinoidaan sivistys- ja hyvinvointikeskuksesta. Toimintasuunnitelman mukaisen työn tulee jatkossa näkyä kaupungin kaikkien keskusten toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Vuoden 2021 aikana perustettiin Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmä, joka kokoontui säännöllisesti kerran kuussa lähinnä etäkokouksin ja valmisteli Loviisan kaupungille Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaa. Lisäksi tehtiin muun muassa alku- ja tarvekartoituksia kaupungin tilanteesta, täytettiin indikaattoritietoja Unicefin digialustalle ja tiedotettiin toimintamallin edistymisestä kuntalaisia, kaupungin kaikkia lautakuntia, eri työryhmiä, kaupunginhallitusta ja kaupungin johtoryhmää. Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin mukainen työ eteni hyvin.

Varhaiskasvatuslakia muutettiin 1.8.2021 alkaen mitoituksesta poikkeamisen osalta (36 §). Muutoksessa korostuu, ettei henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Käytännössä se tarkoittaa, että kunnissa on varmistettava se, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijaisjärjestelyt tai muut varajärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin. Samalla lakiin lisättiin henkilöstön ilmoitusvelvollisuus (57 § a ja b). Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet laadittiin ja niistä ohjeistettiin henkilöstöä. Työturvallisuusjärjestelmä WProhon hankittiin lisäjärjestelmä VakaPro kirjallisten ilmoitusten tekemiseksi.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut muuttuivat 1.8.2021 alkaen siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloja 31 prosentilla. Muutoksen johdosta kaupungin maksutuotot alenivat.

Tarve varhaiskasvatuspaikoista kasvoi. Lakisääteisen henkilöstömitoituksen noudattamiseksi jouduttiin palkkaamaan kaksi määräaikaista lastenhoitajaa. Tämän lisäksi tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä jatkoi nousuaan. Tähän tarpeeseen vastaamiseksi jouduttiin palkkaamaan kaksi määräaikaista ryhmäresurssia.

Esiopetuksen toimintoja keskitettiin säästötoimenpiteillä siirtämällä Valkon koulun esiopetus Harjurinteen koululle ja Tessjö skolan esiopetus Generalshagens skolaan. Haddom skolan esiopetus siirrettiin jo edellisvuonna Generalshagens skolaan. Kouluverkossa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2021. Haddom skola toimi väistötiloissa kevään 2021 Vanhassa Rannassa ja syksyllä 2021 Generalshagens skolan pihapiirissä.

Vuonna 2021 Loviisassa oli yksitoista alakoulua, yksi yläkoulu ja yksi yhtenäiskoulu. Perusopetuksen aamu- ja/tai iltapäivätoimintaa tarjottiin kymmenessä kohteessa.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta toteutettiin keväällä 2021 ja käynnistettiin uudelleen marraskuussa 2021. Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta ja erityisiä opetusjärjestelyjä hyödynnettiin yksittäisten oppilaiden koulupolun toteuttamisessa.

Koulukuljetusten kilpailutuksen toinen toimintakausi alkoi sujuvasti elokuussa 2021. Linjaliikenteen lakkaamisen myötä jouduttiin tekemään uusia kuljetusratkaisuja.

Oppivelvollisuuden laajanemisen ja lakimuutoksen myötä lisättiin panostusta tehostettuun oppilaanohjaukseen. Lisäksi aloitettiin neuvottelut uudesta perusopetuksen jälkeisestä TUVA-koulutuksesta yhdessä Porvoon ja Sipoon kanssa. Ruotsinkielisellä puolella neuvoteltiin myös kansanopistokoulutuksesta Svenska Folkakademin kanssa.

Lukiokoulutuksessa uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2021 alkaen. Samalla oppivelvollisuus laajeni ja toisen asteen opinnot muuttuivat opiskelijalle maksuttomiksi, joka vaikutti muun muassa lukioiden lisääntyneisiin opiskeluväline- ja tarvikkeisiin.

Koronavirustilanteen myötä sekä perusopetus että lukiokoulutus toimivat etä- ja lähiopetusmyllerryksessä sekä keväällä että syksyllä 2021. Kasvomaskoja hankittiin vuonna 2021 yli 150 000 kappaletta. Etäopiskelun pitkä kesto vaikutti oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin ja oppimistuloksiin, jotka heijastuivat muun muassa kouluterveyskyselyn vastauksissa. Pitkään jatkunut koronavirustilanne kuormitti myös koulujen henkilökuntaa. Hyvälle tasolle saatu tietotekninen laitekanta ja opettajien, oppilaiden ja opiskelijoiden tieto- ja viestintätekniikkataidot ja joustavat opetusmenetelmät edesauttoivat toimintaa erityisesti koronavirustilanteesta johtuvien etäopetusjaksojen aikana.

Valtaosa koulujen kansainvälisestä toiminnasta jouduttiin siirtämään koronaviruspandemiasta aiheutuneista matkustusrajoituksista johtuen. Osaa hankkeista toteutettiin poikkeusjärjestelyin tai pienimuotoisesti.

Suomen mallin mukaista kerhotoimintaa kouluille toteutettiin kokeilumuodossa keväällä, ja uuden hankerahan myötä syksyllä 2021. Kevään kokeilu piti koronavirustilanteen takia toteuttaa supistetusti, minkä seurauksena pieni osa tuesta jouduttiin palauttamaan.

Koulutuksen vastuualueella oli toimintakaudella 2021 yli kymmenen valtion avustuksella toteutettua hanketta, joista merkittävimmät olivat tasa-arvo- ja COVID-19-hankkeet sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa. Koulupudokkuuden, syrjäytymisen ja koulupoissaolojen ennaltaehkäisemiseen pystyttiin hankkeiden myötä panostamaan. Hankerahoituksella panostettiin myös oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin.

Koulutuksen painopistealueena oli edellisen vuoden tapaan kielitietoinen koulu, jonka puiteissa kaupungille myönnettiin hankerahoitusta useampaan kieli- ja lukutaidon kehittämishankkeeseen.

Pienimuotoisten hankkeiden lisäksi Loviisa oli mukana muutamassa yhteishankkeessa lähikuntien kanssa, kuten tutortoiminnan kehittämisessä, kahdessa Koulutus palveluna (KOPA) -hankkeessa sekä Oikeus oppia -hankkeessa.

Lukioiden COVID-19-rahoitus, Liikkuva opiskelu -hankkeet, lukiouudistuksen toimeenpanohankkeet, perusopetuksen kulttuuripolku ja kirjaston yhteistyö toteutuivat suunnitellusti koronaviruspandemiasta huolimatta.

Harjuntien koulun vanhan osan ja Loviisan lukion saneeraus valmistui elokuussa 2021, jolloin kaikki toiminta palasi Ratakadun kiinteistöihin monen väistötiloissa vietetyn vuoden jälkeen. Tilantarpeen kasvun myötä Ratakadulle siirrettiin pysyvästi neljän luokkatilan Heikiustalo. Ruukin koulun saneeraus valmistui suurimmaksi osaksi syyslukukauden alkuun mennessä. Haddom skolan jatkon selvitystyö jatkui koko vuoden 2021. Epävarmuus Haddom skolan tulevaisuudesta vaikeutti koulutuksen vastuualueen kokonaissuunnittelua. Lopullista päätöstä koulun tulevaisuudesta ja koulukiinteistön kohtalosta ei saatu vuoden 2021 puolella. Suurin osa Loviisan koulurakennuksista vastaa nykyajan vaatimuksia.

Eniten vuoden 2021 vapaan sivistystyön toimintaympäristöön vaikutti koronarajoituksista johtuva aikuisten lähiopetuskielto, joka alkoi jo vuoden 2020 puolella ja kesti koko kevätlukukauden 2021. Lasten ja nuorten lähiopetusta voitiin järjestää osittain kevätkaudella 2021. Ulkona tapahtuva opetus aikuisten osalta sallittiin Pyhtäällä 3.5.2021 alkaen ja Loviisassa 17.5.2021 alkaen. Osa kursseista jouduttiin perumaan kokonaan keväällä 2021 ja osa siirrettiin etäkursseiksi. Syksy 2021 pystyttiin toteuttamaan lähes normaalisti. Toimintaa leimasi kuitenkin pelko uusista rajoituksista.

Ohjaamo-hankkeen päätyttyä 3.12.2020 kaupunki jatkoi ohjaamotoimintaa omana toimintana. Ohjaamo muutti vuoden alusta omiin tiloihin Foorumiin. Kaikki nuorisopalvelut keskitettiin samaan taloon. Nuorisotoimi haki ja sai aluehallintovirastolta 100 prosenttisen hankerahoituksen koulunuorisotyöhön. Koulunuorisotyö on kolmivuotinen hanke, joka alkoi tammikuussa 2021. Hakemuksen perusteella Aseman Lapset ry myönsi Loviisan kaupungin nuorisopalveluille Wauto-auton neljäksi kuukaudeksi. Koronaviruspandemian takia nuorisotiloissa oli vuoden aikana käyttörajoituksia. Nuorisopalvelut kehittivät vuoden aikana diginuorisotyötä ja liikkuvaa nuorisotyötä.

Vaikeasta tilanteesta huolimatta etsivä nuorisotyö sai nuoria eteenpäin kouluihin, työkokeiluun, päihdehoitoihin sekä mielenterveyspalveluihin. Suuri osa yhteistyöverkostosta olivat etätöissä. Uusien toimintatapojen kautta etsivä nuorisotyö sai nuoria enemmän ulos ja liikkumaan. Nuorten raju velkaantuminen ja ongelmien kasaantuminen vaikuttivat työn luonteeseen ja muotoon. Hoitoon ja palveluihin pääseminen oli jonottamisen takana, etenkin psykiatrisiin palveluihin pääseminen oli vaikeaa ja sitä joutui odottamaan pitkään. Tämän lisäksi ruotsinkieliset palvelut olivat erittäin rajalliset. Nuoret olivat näin ollen Loviisan etsivän nuorisotyön asiakkaina pidempään kuin muutoin, mikäli enemmän palveluita olisi ollut saatavilla.

Koronaviruspandemian aiheuttamat rajoitukset vaikuttivat kirjastojen toimintaan. Noin kahden kuukauden ajan kirjastoista oli mahdollista ainoastaan noutaa varattua aineistoa. Henkilökuntaresurssien rajallisen määrän vuoksi kirjastot joutuivat vuonna 2021 palkkaamaan poikkeuksellisen paljon sijaisia asiakaspalvelun varmistamiseksi. Näin kirjastot pystyivät välttämään kirjaston toimipisteiden väliaikaisen sulkemisen. Myös kirjastojen tapahtumatuotanto kärsi henkilökuntaresurssien rajallisuudesta. Tämä ei kuitenkaan ollut selvästi havaittavissa, sillä koronarajoitukset estivät muutenkin tapahtumien järjestämisen.

Museossa oli rajoitusten takia normaalivuotta vähemmän perinteisiä tapahtumia, mutta museossa järjestettiin kuitenkin ulkotapahtumia, pienimuotoisempia tapahtumia ja kaksi striimattua luentoa. Myös kouluvierailuja oli vähemmän kuin normaalisti koronaviruksen takia. Komendantintalon asiakasmäärä nousi kuitenkin 30 prosenttia verrattuna vuoteen edelliseen vuoteen. Strömforsin ruukin pajamuseossa oli ennätysmäärä kävijöitä kesällä 2021, ja siellä pidettiin sekä vesivasaranäytöksiä että opastuksia kesän aikana. Vuonna 2021 museossa satsattiin digitaalisen tarjonnan lisäämiseen ja marraskuussa 2021 avattiin museon sivut Finna.fi-hakupalvelussa.

Kulttuuritapahtumia pystyttiin järjestämään suunniteltua vähemmän. Tiedottaminen ja markkinointi olivat haasteellisia muuttuvien ohjeistusten vuoksi. Alkukesän suuremmat tapahtumat jouduttiin perumaan, mutta loppukesän tapahtumista osa pystyttiin toteuttamaan lähes normaalisti varovaisuutta noudattaen. Senioritoiminta jäi vuonna 2021 normaalia vähäisemmäksi.

Kulttuuripolkua toteutettiin pääosin normaalisti, joskin osa jäi toteutumatta koulujen omien päätösten perusteella. Varhaiskasvatuksen Pikku kulttuuripolku toteutettiin mahdollisuuksien mukaan. Lasten kulttuuriviikoilta peruttiin lähes kaikki tapahtumat näyttelyitä lukuunottamatta ja siirrettiin edelleen syksyyn, josta edelleen vuoden 2022 kulttuuriviikoille, josta edelleen maaliskuuhun 2022.

Hyvinvointisuunnittelija vastasi Loviisan kaupungin ja Lapinjärven kunnan yhteisen hyvinvointikertomuksen 2017–2020 ja hyvinvointisuunnitelman 2021–2024 laadinnasta keräämällä tiedon kuntien ja yhteistyötahojen asiantuntijoilta.

Kulttuuri ja vapaa-aikatoimen henkilöstö suunnitteli ja kehitti tiiviissä yhteistyössä koulutuspalveluiden kanssa lasten ja nuorten harrastustoimintaa Harrastamisen Suomen malli -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen tarjoamalla maksutonta ja mieluisaa harrastustoimintaa heti koulupäivän yhteydessä.

Koronarajoitukset kielsivät aikuisten liikuntaharrastustoiminnan kokonaan keväällä 2021, ja myös lasten ja nuorten toiminnassa oli muun muassa tilojen käytön ja ryhmäkoon rajoituksia.

Riskianalyysi

Koko keskuksen yhteinen riskiarvio:

Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen edellyttää jatkuvaa vuorovaikutusta henkilöstön kanssa, ohjeistusta, uusien toimintatapojen löytämistä sekä koulutusta. Riskin muodostaa henkilöstöjohtamiseen käytettävän ajan puute, joka voi johtaa työtyytyväisyyden vähenemiseen ja vastaavasti vaikeuttaa kaupungin ja keskuksen tavoitteiden saavuttamista.

Ajanpuute vuonna 2021 muodosti merkittävän riskin palvelujen toteuttamiselle. Ajanpuute johtui lähinnä olemassa olevien perustehtävien päälle tulleista koronaviruspandemian ja jatkuvien muutosten aiheuttamista lisätehtävistä. Lisäksi pandemia lisäsi henkilöstön lyhytaikaisia poissaoloja.

Kuntalaisten tyytyväisyys palveluiden hoitoon, niiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen voi heikentyä. Myös kunnallisten palvelujen käyttö voi vähentyä.

Kunnallisten palvelujen käyttö vähentyi vuoden 2021 aikana koronarajoituksista johtuen. Tämä näkyi muun muassa kansalaisopiston kursseille ilmoittautumisten, liikuntatilojen sekä kulttuuripalvelujen tarjonnan ja hyödyntämisen vähäisempänä määränä aiempaan verrattuna.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

Sivistys- ja hyvinvointikeskus

	TALOUSARVIO 2021	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2021 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2021	POIKKEAMA
Myyntituotot	1 376 557		1 376 557	1 593 193	-216 636
Maksutuotot	919 000		919 000	844 717	75 283
Tuet ja avustukset	235 977	484 850	720 827	1 099 633	-378 806
Vuokratuotot	50 500		50 500	24 354	26 146
Muut toimintatuotot	95 300		95 300	103 464	-8 164
Toimintatuotot yhteensä	2 677 334	484 850	3 162 184	3 665 360	-503 176
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-21 118 010	-873 133	-21 991 143	-22 023 977	32 834
Palveluiden ostot	-3 482 591		-3 482 591	-2 785 145	-697 446
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 889 604		-1 889 604	-1 916 048	26 444
Avustukset	- 915 300		-915 300	-708 600	-206 700
Muut toimintakulut	-1 428 076		-1 488 576	-1 412 712	-75 864
Toimintakulut yhteensä	28 894 081	-873 133	-29 767 214	-28 846 482	-920 732
Toimintakate ulkoinen	-26 216 747	-388 283	-26 605 030	-25 181 122	-1 423 908
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-160 431</i>		<i>-160 431</i>	<i>-161 227</i>	<i>796</i>
<i>Sisäiset erät</i>	<i>-6 482 474</i>		<i>-6 482 474</i>	<i>-6 665 216</i>	<i>182 742</i>
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	<i>-1 466 714</i>		<i>-1 466 714</i>	<i>-1 356 078</i>	<i>-353 576</i>

Toimintatuottojen toteutuminen

Tuloja kertyi noin 500 000 euroa budjetoitua enemmän. Suurimmat ylitykset olivat myyntituotoissa ja avustuksissa. Toisaalta maksutuotot alittivat talousarvion. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos joulukuussa 2020 laski monen perheen maksua 1.8.2021 alkaen. Lisäksi pandemiasta johtuen kansalaisopiston kurseja, liikuntatilojen salivuoroja ja muita toimintoja peruttiin, mikä näkyy myös maksutuotoissa ja muissa tuotoissa.

Myyntituottoja kertyi budjetoitua enemmän koulutuksen kotikuntakorvaustuloista ja varhaiskasvatukseen palveluiden myynnistä muille kunnille.

Toteuma sisältää hankkeita, joita ei ole huomioitu talousarviossa, kuten varhaiskasvatuksen tasa-arvohanke, kansalaisopiston kehittämishankkeet, museoaineiston digitointihanke ja Nuorisotyö kouluissa -hanke.

Uusien hanketukien käyttö lisää myös henkilöstökustannuksia. Nettokustannusten kasvu riippuu tuen omasta rahoitusosuudesta, joka vaihtelee välillä 0–50 prosentin välillä bruttokustannuksista.

Toimintakulujen toteutuminen

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toimintakulut alittivat budjetoidun noin 0,9 miljoonalla eurolla.

Koronaviruspandemia on edelleen merkittävä talousarvion toteumaan vaikuttava tekijä. Suurimmat euromääräiset säästöt olivat palveluiden ostojen noin 0,7 miljoonaa euroa. Matkustus- ja kuljetuspalveluiden ja oppilaskuljetuksien säästö oli noin 400 000 euroa. Pandemia vaikutti kansalaisopiston sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toimintaan niin, että määrärahaa jäi käyttämättä. Toisaalta aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden määräraha ylittyi noin 26 000 eurolla. Ylitys johtui kasvomaskien ja puhdistusaineiden hankinnasta.

Lasten kotihoidon tukea sekä yksityisen hoidon tukea maksettiin arvioitua vähemmän. Avustusten säästösummasta noin 190 000 euroa johtuu mainittujen tukien pienentyneestä kysynnästä.

Keskuksen tasolla henkilöstökulut ylittävät talousarvion. Noin 33 000 euron ylitys on euromäärältään pieni verrattuna kokonaishenkilöstökuluihin. Vastuualueiden välinen ero on kuitenkin suuri.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun noin 33 000 eurolla. Henkilöstökulujen ylitys oli suurin varhaiskasvatuksen vastuualueella. Syitä ylitykseen on monta. Pandemiaohjeistuksen takia pienikin flunssaoire merkitsi, että työntekijä jäi kotiin. Jotta varhaiskasvatuksessa pysyttäisiin lain määräämässä henkilöstömitoituksessa työntekijälle on oltava sijainen, ellei myös lapsia ole poissa varhaiskasvatuksesta. Koronaviruspandemian alkuvaiheessa moni perhe piti lapsensa kotona, jolloin sijaisia ei tarvittu, vaikka henkilökuntaa olisikin ollut poissa. Varhaiskasvatuksessa ei vuonna 2021 käytetty Sarastia Rekry -palvelua vaan kaikki sijaiset palkattiin suoraan jolloin säästöä syntyi palveluiden ostoissa. Lisäksi joihinkin varhaiskasvatusyksiköihin jouduttiin lisäämään henkilökuntaa kasvaneesta lapsimäärästä ja lasten tarpeista johtuen.

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä kasvoi vuoden aikana mikä näkyy siinä, että lasten kotihoidon tuen käyttö pieneni.

Myös budjetoimattomat hankkeet lisäsivät henkilöstökustannuksia, vaikka nettovaikutus oli ulkopuolisen rahoituksen takia pienempi. Hyvinvoinnin palveluiden vastuualueen henkilöstökulujen budjettiylitys johtui budjetoimattomista hankkeista.

Talousarviossa käytetty laskennallinen tapa huomioida lomautusten vaikutus toteumaan verrattuna oli liian optimistinen. Varhaiskasvatuksen säästöt jäivät arvioitua pienemmiksi. Lomautusten takia sijaisia tarvittiin myös henkilöstön loma-aikoina arvioitua enemmän. Toisaalta koulutuksen vastuualueella laskennallisuus aiheutti säästöjä.

Vuoden aikana kaupunginhallitus päätti kahdesta kertaluontoisesta maksusta, joihin ei ollut varattu määrärahaa talousarviossa. Toinen oli henkilöstölle koronakiitoksena annettu joko 200 euron kertaluonteinen korvaus tai mahdollisuus lunastaa kulttuuri- ja liikuntaseteleitä 200 euron arvosta. Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen laskennallinen osuus korvauksesta oli noin 91 000 euroa. Kaupunginhallituksen toinen päätös koski henkilökohtaisten lisien takautuvaa maksua. Vuosien 2017–2020 maksamattomat henkilökohtaiset lisät maksettiin kertakorvauksena KVTES:n piiriin kuuluvalla henkilöstölle. Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen osuus sivukuluineen oli noin 50 000 euroa.

Toimintakatteen toteutuminen

Keskuksen ulkoinen toimintakate alitti budjetoidun noin 1,4 miljoonalla eurolla.

Avaintavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2021 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toiminnan painopisteet:

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2021
Kasvatamme kaupungin veto-voimaisuutta ja markkinointia.	Myönteisten palvelu- ja asukas-kokemusten määrä.	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukas-kokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukas-kokemuksia ja etsitään brändilähettäjiä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta ja sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.	Muun muassa pandemian edellyttämien toimenpiteiden vuoksi ei ole ollut mahdollista suunnata resursseja kokemusten keräämiseen.
	Toteutunut / Ei toteutunut.	Kulttuuripalveluja yhtenäistetään näkyvämmäksi.	Yksi henkilö vastaa kulttuuritarjonnan koostamisesta. Nimitetään asiasta vastaava ja sisällytetään tehtävä tehtävänkuvaan.	Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö ja hyvinvointilautakunta.	Koronaviruspandemian takia kulttuuritapahtumia ei juuri ole voitu järjestää. Henkilöä, joka vastaa kaupungin kulttuuritarjonnan kokonaisuudesta, on kartoitettu vuoden 2021 aikana ja hänet nimitetään 2022 alussa.
Panostamme yrittäjä-myönteisyyden toiminnassamme.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Osallistutaan Yrityskylä-oppimis-kokonaisuuteen.	Luodaan menetelmä, jotta mahdollisimman moni perusopetuksen oppilas voisi vieraila Yrityskylässä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja koulutuspäällikkö.	Menetelmän kehittäminen on aloitettu Yrityskylän kanssa syksyllä 2021. Koulut ovat osallistuneet Yrityskylävierailuihin.
		Panostetaan yrittäjämäiseen toimintakulttuuriin.	Yrittäjämäinen toimintakulttuuri rohkaisee lapsia ja oppilaita luottamaan omiin kykyihinsä. Lasta/oppilasta kannustetaan ratkaisemaan haasteita ja toimimaan erilaisissa tilanteissa. Tavoitteena on luoda vuorovaikutteinen ja kannustava ilmapiiri, jossa erehtyminenkin on turvallista.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö ja koulutuspäällikkö.	Yrittäjyyskasvatuksen sisältämät periaatteet ovat useassa kohtaa yhteneväiset varhaiskasvatus- ja opetus-suunnitelman kanssa. Yrittäjyyskasvatus nähdään pääasiassa asennekasvatuksena, lähiympäristöön tutustumisena sekä elämässä tarvittavien taitojen oppimisena oman tekemisen kautta.
		Kansalaisopisto tuo esille paikallista yritystoimintaa.	Kansalaisopisto järjestää mahdollisuuksien mukaan näyttelyitä ja tapahtumia yrittäjien tiloissa 4 kertaa vuodessa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja kansalaisopiston rehtori.	Toteutui pääosin: Kirjastossa kesäkuun alussa lasten taiteen perusopetusryhmien näyttely, Ruukissa valokuvanäyttely lokakuussa Luontokuvaajan vuosi -valokuvanäyttely syyslukukaudella Mitälössä.

Sujuva arki lapsiperheille

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2021
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut / Eteutunut.	Kunnan päättäjät tietävät nuorisovaltuuston toiminnasta ja huomioivat heidät päätöksissä tehdessään. Nuoret itse ovat tietoisia nuorisovaltuuston toiminnasta ja vaikuttamismahdollisuuksista.	Haastattelujen ja kyselyjen kautta tunnistetaan uusia osallistumisen tapoja.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.	Vuosina 2020–2021 Loviisan nuorisovaltuusto on saanut uuden puheenjohtajan ja uusi valtuusto on valittu. Uusi valtuusto on aktiivinen, ja jäsenet tapaavat säännöllisesti. Mainostukseen ja näkyvyyteen on panostettu ja uusia jäseniä on löydetty. Nuorisovaltuusto oli vuonna 2021 mukana liikuntahaasteessa, koulujen teemapäivää järjestämässä ja onnittelemassa veteraaneja veteraanipäivänä. Nuorisovaltuusto suunnitteli muita tapahtumia tulevalle vuodelle.
		Nuorisopalveluja saa yhdestä paikasta.	Luumme nuorille palvelujen saavutettavuutta Ohjaamon kehittämisen yhteydessä.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.	Kaikki nuorille suunnatut palvelut ovat saman katon alla: Ohjaamo, etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, perusnuorisotyö, nuorisotilat sekä yhteistyökumppanit, muun muassa TE toimisto, sosiaalitoimi ja mielenterveyspalvelut.
		Lapsiperheiden arjen kehittämis-kohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Hyvinvointilautakunta, kasvatus- ja sivistyslautakunta ja sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.	Koko kaupunkia koskeva toimintamallin mukainen työ on käynnistetty. Koordinaatioryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 24.3.2021. Vuonna 2021 on tehty alku- ja tarvekartoitus kaupungin tilanteesta, paneuduttu tarvittaviin koulutuksiin ja perehdytysmateriaaliin, tiedotettu edistymisestä kaupungin kaikkia lautakuntia, kaupungin hallitusta ja kaupungin johtoryhmää, sekä saatu Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaehdotus lähes valmiiksi.

		<p>Varhaiskasvatuksen palveluohjaus opastaa perheitä lapsen varhaiskasvatus-järjestelyihin, palveluvaihtoehtoihin ja hakemiseen liittyvissä asioissa. Palveluohjauksesta saa myös yleistä varhaiskasvatusneuvontaa.</p>	<p>Perustamme palveluohjausta varten sähköpostiosoitteen.</p>	<p>Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja varhaiskasvatuspäällikkö.</p>	<p>Varhaiskasvatus.palveluohjaus@loviisa.fi-sähköposti on ollut käytössä 1.8.2021 alkaen.</p>
		<p>Kansalaisopiston tarjonta saavuttaa enemmän lapsia ja nuoria, jolloin heille voidaan tarjota harrastusmahdollisuuksia.</p>	<p>Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.</p>	<p>Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja kansalaisopiston rehtori.</p>	<p>Opiston henkilökunta on saanut markkinointikoulutusta toukokuusta 2021 alkaen ja some-markkinointi on ollut aktiivista. Henkilökunta jalkautui Pyhtään kulttuuritalolle 18.8.2021 ja Loviisan torille 24.8.2021.</p>
<p>Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.</p>	<p>Toteutunut toiminta.</p>	<p>Panostamme tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin.</p>	<p>Turvaamme yhtenäiset oppimisedellytykset.</p>	<p>Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutuspäällikkö.</p>	<p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä kaupungin hyvinvointisuunnitelma valmistuivat syksyllä 2021. Lisäksi Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman mukaisen toiminnan kautta oppimisedellytykset voivat yhtenäistyä. Tasa-arvohankkeiden rahoituksen myötä koulutus on pystynyt yhtenäistämään opetusryhmien kokoja.</p>
			<p>Etsivä nuorisotyö auttaa nuoria itsenäiseen elämään ja tulevaisuuden tavoitteiden saavuttamiseen. Ohjaamosta nuorella on mahdollisuus saada tarvitsemansa palvelut yhdestä paikasta</p>	<p>Hyvinvointilautakunta ja kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.</p>	<p>Kaikki nuorille suunnatut palvelut ovat saman katon alla Ohjaamo, etsivä nuorisotyö, erityisnuoristyö, perusnuorisotyö, nuorisotilat sekä yhteistyökumppanit, muun muassa TE toimisto, sosiaalitoimi ja mielenterveyspalvelut.</p>

Kasvatus- ja koulutuspalvelut ovat tasokkaita.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2021
<p>Oppilaat voivat hyvin ja ovat motivoituneita koulunkäyntiin.</p>	<p>Yläkoulujen poissa-olokeskiarvojen kehitys.</p>	<p>Opetus hyödyntää lähiympäristöä ja ympäröivää yhteiskuntaa. Oppilaat tuntevat tulevaisuutensa kuulluiksi.</p>	<p>Tähtiin kurkoittamisen ohella oppimista ja hyvinvointia tuetaan riittäväillä tukitoimilla.</p>	<p>Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja koulutuspäällikkö.</p>	<p>Koronaviruspandemiasta johtuen sairauspoissaolot ovat lisääntyneet. Koronaviruspandemialla on suuri vaikutus poissaolotilastoihin, joten tietoja on vaikea verrata aikaisempiin vuosiin.</p>

					<p>Poissaoloportaat ovat käytössä kaikissa kouluissa. Erityistä huomioita on annettu oppilaiden tukemiselle etäopetuksen aikana.</p> <p>Kahden koulutyön tukihenkilön hanke päättyi keväällä 2021.</p> <p>Lahjakkaiden oppilaiden huomioiminen jatkuu vakinaisena toimintana.</p> <p>Yhteistyötä on laajennettu koulucoachien ja koulunuorisotyöntekijän toimesta.</p>
--	--	--	--	--	--

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2021
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään hyväksi uutta vaikutusarviointilomaketta.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.	Vuoden 2021 alussa laadittiin vaikutusten arviointilomake. Tätä käytettiin Haddom skolan oppilaiden opetuspaikkavaihtoehtojen vaikutusten arvioinnissa (ruotsinkielisen jaoston kokous 2.6.2021).
Kehitämme sähköisiä palveluitamme.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Asiakaspalvelu on monipuolisempaa.	Varhaiskasvatuksen nykyinen ohjelmisto ProConsona (CGI) poistuu käytöstä. Uuden asiointiohjelman hankinnan yhteydessä huomioidaan mahdollisuus sähköiseen tuloksetukseen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja varhaiskasvatuspäällikkö.	Hankinta toteutuu nykyisen ohjelman versiopäivityksenä. Versiopäivitys mahdollistaa sähköisen tuloksetukseen. Päivitys on viivästynyt toimittajan tuotekehitykseen liittyvistä ongelmista johtuen. Hankinta toteutuu vuoden 2022 aikana.
			Selvitetään mahdollisuutta hakea lautakunnan avustuksia sähköisesti.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.	Lautakunnan avustukset haettiin vielä 2021 paperilomakkeilla.
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Vuorovaikutus kuntalaisiin on mutkatonta ja sitä toteutetaan matalalla kynnyksellä.	Keskus käy kiertueella.	Hyvinvointilautakunta, kasvatus ja sivistyslautakunta, sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja vastualueiden päälliköt.	Keskuksen kiertueet toteutuivat seuraavasti: <ul style="list-style-type: none"> • tiistai 24.8. Koskenkylä • tiistai 21.9. Liljendal • tiistai 12.10. Ruukki • tiistai 9.11. Isnäs ja • torstai 25.11.2021 keskusta

		Kansalaisopiston kurssit vastaavat alueellisia ja paikallisia tarpeita.	Kurssien määrän supistaminen 700 tunnilla nykyisestä merkitsee pienimmistä ryhmistä luopumista. Opetusta keskitetään paikkoihin, jonne mahdollisimman monen on mahdollista tulla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja kansalaisopiston rehtori.	Jokaisen kurssin päättymisen jälkeen lähtee kysely osallistujille. Palautteita käytetään hyväksi tulevien kurssien suunnittelussa.
--	--	---	---	--	--

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2021
Panostamme esteettiseen ympäristöön, kuntalaisia osallistaen.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Tehdään Loviisaa tunnetuksi ja herätetään keskustelua ympäristöstä.	Järjestetään kaupunkikävelyitä yhdessä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori	Ei toteutunut. Koronarajoitusten vuoksi kaupunkikävelyitä ei ole järjestetty.
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Loviisan historiaa tehdään näkyväksi tarinaksi.	Museo- ja kulttuuritoimi kokoaa asukkaiden kertomuksia (myös fiktiivisiä) kaupungin nettisivulle Loviisan historiaan liittyen.	Hyvinvointilautakunta ja kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Museo on aktiivisesti jakanut sosiaalisessa mediassa tarinoita Loviisan historian henkilöistä ja tapahtumista. Museon digitointiprojektin tiimoilta julkaistaan Finna.fi-palvelimella oma sivusto, jossa pääsee tutustumaan Loviisan historiaan valokuvien ja esineiden kautta.
		Kansalaisopisto tarjoaa kaikille mahdollisuuden perehtyä paikallishistoriaan.	Kansalaisopisto järjestää opaskurssin ja aloittaa asuntomessuoppaiden koulutukset.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja kansalaisopiston rehtori.	Kaksivuotinen opaskurssi päättyi kesäkuussa 2021. Osallistujia oli noin 10. Asuntomessuoppaiden koulutusten suunnittelu on aloitettu. Toteutus kevätkaudella 2023.

Loviisalaisten turvallisuuden tunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2021
Panostamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Kävijämäärät.	Tarjotaan kaikille avointa tietoa terveyden edistämisestä.	Järjestetään terveyden ja hyvinvointiin liittyviä luentoja tai muita koulutustilaisuuksia yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	Hyvinvointilautakunta ja sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.	Erillisiä keskuksen omia terveys- ja hyvinvointiluentoja ei ole järjestetty koronaviruspandemian takia. Henkilöstöä on ohjeistettu osallistumaan HR:n valmistelemiini etätilaisuuksiin ja koulutuksiin.
			Kansalaisopisto kehittää etäopetusvalmiutta ja huomattava osa opetuksesta voidaan tarvittaessa toteuttaa digitaalisesti.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja kansalaisopiston rehtori.	Opetustauon aikana useat kurssit siirrettiin etäopetuksiksi. Kynnys toteuttaa etäopetusta pieniä ja opettajat oppivat uusia tekniikoita.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2021
Toteutamme talouden tasapainottamis-ohjelman.	Seuranta- raportit.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta ja sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.	Pitkäkestoiset ratkaisut on huomioitu palvelujen kokonaisuutta kehittämissä ehdotuksissa luottamuselimille.
	Toteutunut / Ei toteutunut.	Henkilöstön määrä on riittävä.	Toiminta uudelleen-organisoidaan. Tehtävänkuvia muutetaan tarpeen mukaan yhteistyössä eri toimialojen kanssa.	Hyvinvointilautakunta ja kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.	Tehtävänkuvia on muutettu toiminnan uudelleenorganisoinnin yhteydessä.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2021
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairaspoissa-olot vähenevät.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveys- huollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyö- neuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta ja sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.	Yhteisiä säännöllisiä keskusteluita on käyty työterveyshuollon kanssa. Verrattuna vuoden 2020 kuukausien 1–12 toteumaan ovat keskuksen sairaus- poissaolot vähentyneet noin 200 päivällä vastaavalla ajanjaksolla.
		Luomme yhdessä kehittä- myönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta ja sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.	On kerätty ja hyödynnetty työn- tekijöiden ehdotuksia ja ajatuksia eri lomakkeilla, henkilöstötapaamisissa ja varhaiskasvatuksen henkilöstöraadin avulla.

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS VASTUUALUEITTAIN

Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2021

Hallinnon ja kehittämisen edustajien tehtävänä on koordinoita talouden tasapainottamisohjelman noudattaminen (KV 9.7.2020 § 62) vuosina 2020–2022. Tämä näkyi vuonna 2021 muun muassa kaupungin toimistojen siivousvälien pidentämisenä ja hallinnon henkilöstön lomautuksina.

Konkreettisenä muutoksena aiempaan toimintaan verrattuna on syytä mainita taloussuunnittelijan siirtyminen kaupunginkansliakeskuksen talouspalveluiden tiimiin.

Vuoden 2021 aikana on panostettu erityisesti yhtenäisen toimintakulttuurin luomiseen. Tämä näkyy muun muassa siinä, että sivistys- ja hyvinvointikeskuksen työyhteisön työn organisointia, suunnittelua ja toteuttamista, sekä toimivaa vuorovaikutusta ja hyvää ilmapiiriä on kehitetty. Myös yhteisön osaamisen kehittämiseen on satsattu koronaviruspandemiasta huolimatta.

Investointihankkeiden osalta sivistys- ja hyvinvointikeskuksen edustajat ovat tuoneet aktiivisesti esille käyttäjänäkökulmaa ja olleet koko ajan yhteydessä eri toimijoihin hankkeiden edistämiseksi.

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen edustajat toimivat aktiivisesti yhteistyössä toisen asteen koulutusmahdollisuuksien turvaamiseksi kaupungin nuorille. Yhteistyö käsittää muun muassa säännöllisen yhteydenpidon ja toiminnan kehittämisen alueen ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön sekä lukiokoulutuksen järjestäjien ja näiden sidosryhmien kanssa. Konkreettisesti tämä näkyy oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvän lainsäädännön yhteisen toteuttamisen suunnittelussa (seudullinen järjestämisvastuu) itäisen Uudenmaan alueen ruotsin- ja suomenkielisten toimijoiden kanssa. Myös keskustelut uudelle liikennöintivuorokokeilulle ajalle 23.8.-22.12.2021 toivat tulosta.

Toisen asteen yhteistyö on vuoden 2021 aikana sisältänyt myös alueen yhteisiä henkilöstökoulutuksia, sekä jatkuvaa toiminnan kehittämisen yhteissuunnittelua. Esimerkkinä tästä Itä-Uusimaan sujuvat koulutuspalvelut (KOPA-hanke), jonka tuloksena on kehitetty yhteistyömalli. Yhteistyömallin tavoitteena on taata alueella ohjaus- ja tukipalveluiden toimivuus, saatavuus ja rakenteet myös tulevaisuudessa, hyödyntää erilaisia digitaalisia mahdollisuuksia tukipalveluihin ja ohjaukseen sekä luoda säännöllinen yhteistyörakenne itäisen-Uudenmaan kuntien sivistyspalveluiden välille.

Koko Loviisan kaupungin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin edistämistyötä koordinoidaan sivistys- ja hyvinvointikeskuksesta.

Riskianalyysi

Tilojen riittämättömyys ja kunto asettavat haasteita toiminnalle ja henkilöstön viihtymiselle. Talouden sopeuttamistoimista johtuva epävarmuus voi heikentää henkilöstön motivoituneisuutta sekä annettavan palvelun laatua.

Riski toteutui. Haddom skolan tilojen riittämätön kunto opetuksen turvalliselle jatkumiselle johti erinäisten selvitysten ja tutkimusten jälkeen ruotsinkielisen koulutusjaoston (14.12.2021 § 13) ehdotukseen kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Haddom skola lakkautetaan 1.8.2022 alkaen. Kohdekohtaisia sisäilmatyöryhmien kokoontumisia on tarvittu muun muassa Harjurinteen koulun ja Loviisan lukion sekä päiväkotit Vilekullan toiminnan ja henkilöstön viihtymisen osalta vuoden mittaan.

Koronaviruspandemia lisää avustushakemustyötä. Avustuksia on haettava, jotta erityisesti lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa pandemiavaikutusta voitaisiin pehmentää. Mahdollisen saadun avustuksen käyttämättä jättäminen ja rahan palauttaminen heikentävät kunnan laadukasta palvelutarjontaa.

Koronaviruspandemia lisäsi avustushakemustyötä, koska koronaviruspandemia on estänyt tai rajoittanut saatujen hankeavustusten käyttöä suunnitellun kaltaisesti. Toimintaa oli muutettava rajoitusten mukaiseksi. Lisäksi koronaviruspandemian vaikutusten vähentämiseksi oli haettava avustusta.

Siivous- ja ruokapalveluiden uhkana ovat henkilöstön uupumus sekä epävarmuus tulevaisuudesta. Ammattitaitoisen henkilöstön saaminen voi tulevaisuudessa olla todella haastavaa. Henkilöstöä tarvitaan laajan palveluverkon kaikkiin päiväkoteihin, kouluihin ja perusturvakeskuksen kohteisiin.

Siivous- ja ruokapalveluiden henkilöstö on toiminut vuoden 2021 aikana jatkuvien muutosten, lähinnä koronaviruspandemiasta aiheutuvien vaihtuvien ohjeistusten ja henkilöstön riittämättömyyden paineissa. Vuotta 2021 on leimannut myös epävarmuus tulevasta erityisesti sote-uudistuksen osalta. Osaavasta siivous- ja ruokapalveluhenkilöstöstä on ollut jatkuva pula. Työntekijät ovat joustaneet hoitaessaan myös toisten tehtäviä. Ammatillista osaamista vaativien tehtävien rekrytointiongelma on valtakunnallinen.

Uhkana on hallinnon työtehtävien lisääntyminen taloussuunnittelijan siirryttyä taloustiimiin.

Controllerin siirtyminen taloustiimiin on johtanut eräiden työprosessien uudelleensuunnitteluun, mutta yleisesti katsottuna siirron vaikutukset olivat pieniä. Hallinnon työtehtävät eivät ole lisääntyneet siirrosta johtuen, vaan enemmänkin koronaviruspandemiasta ja lakimuutoksista johtuen.

Vuoden 2021 operatiiviset avaintavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Toteuma 2021
Kasvatamme kaupungin vetovoimaisuutta ja markkinointia.	Myönteisten palvelu- ja asukas-kokemusten määrä.	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukas-kokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia ja etsitään brändilähteläitä.	Muun muassa pandemian edellyttämien toimenpiteiden vuoksi ei ole ollut mahdollista suunnata resursseja kokemusten keräämiseen.

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Toimintamallin mukainen työ on käynnistetty. Koordinaatioryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 24.3.2021. Vuonna 2021 on tehty alku- ja tarvekartoitus kaupungin tilanteesta, paneuduttu tarvittaviin koulutuksiin ja perehdytysmateriaaliin, tiedotettu edistymisestä kaupungin kaikkia lautakuntia,

				kaupunginhallitusta ja kaupungin johtoryhmää, sekä saatu Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaehdotus lähes valmiiksi.
--	--	--	--	---

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään hyväksittyä vaikutusarviointilomaketta.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Vuoden 2021 alussa laadittiin vaikutusten arviointilomake. Tätä käytettiin Haddom skolan oppilaiden opetuspaikkavaihtoehtojen vaikutusten arvioinnissa (ruotsinkielisen jaoston kokous 2.6.2021).
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Vuorovaikutus kuntalaisiin on mutkatonta ja sitä toteutetaan matalalla kynnyksellä.	Keskus käy kiertueella.	Keskuksen kiertueet toteutuivat seuraavasti: <ul style="list-style-type: none"> • tiistai 24.8. Koskenkylä • tiistai 21.9. Liljendal • tiistai 12.10. Ruukki • tiistai 9.11. Isnäs ja • torstai 25.11.2021 keskusta

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Toteutamme talouden tasapainottamisohjelman.	Seurantaraportit.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Pitkäkestoiset ratkaisut on huomioitu palvelujen kokonaisuutta kehittämissä ehdotuksissa luottamuselimille.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairauspoissaolot vähenevät.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveyshuollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Yhteisiä säännöllisiä keskusteluita on käyty työterveyshuollon kanssa. Verrattuna vuoden 2020 kuukausien 1-12 toteumaan ovat keskuksen sairauspoissaolot

				vähentyneet noin 200 päivällä vastaavalla ajanjaksolla.
		Luomme yhdessä kehittämyönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	Työntekijöiden ehdotuksia ja ajatuksia on kerätty ja hyödynnetty muun muassa eri lomakkeiden avulla, henkilöstötapaamisissa ja varhaiskasvatuksen henkilöstöraadissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Hallinto ja kehittäminen

	TALOUSARVIO 2021	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2021 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2021	POIKKEAMA
Toimintatuotot	96 350		96 350	85 212	11 138
Valmistus oman käyttöön					
Toimintakulut	-4 659 956		-4 659 956	-4 491 015	-168 941
Toimintakate ulkoinen	-4 563 606		-4 563 606	-4 405 803	-157 803
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-154 041</i>		<i>-154 041</i>	<i>-153 094</i>	<i>-947</i>
<i>Sisäiset erät</i>	<i>4 610 540</i>		<i>4 610 540</i>	<i>4 494 854</i>	<i>115 686</i>
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	<i>74 132</i>		<i>74 132</i>	<i>47 410</i>	<i>26 722</i>

Vastuualueen ulkoinen toimintakate alittaa budjetoidun.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Toteutuma 2021
Nettomenot, euroa/asukas	16,7 ulk.	22,9 ulk.	19,0 ulk.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 7.6.2017 § 10			
Hinttaniemi Jonna, pj	4/5	Forsblom-Helander Benita	
Hyppölä Laura, vpj	5/5	Lind Tuija	
Bäcklund Marina	5/5	Hovi Karolina	
Willner Kristian	3/5	Staffans Sten	2
Rosenberg Thomas	4/5	Lindfors Bo	
Hannus Daniel	4/5	Hurmerinta Anders	
Sokka-Tuomala Anne	5/5	Malmivaara Marjatta	
Hovi Antti	4/5	Rehnberg Mika	
Vuokko Marjo	3/5	Noroviita Erja	1

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 17.8.2021 § 9			
Vakkuri-Johansson Emmi-Liina, pj	5/5	Sokka-Tuomala Anne	
Kekkonen Jari, vpj	5/5	Mettinen Veli-Matti	
Hägglom Kerstin	5/5	Hento Miia	
Björkman-Nystén Nina	4/5	Stenbacka Carina	1
Rosenberg Thomas	5/5	Allén Daniel	
Wide Roger	1/5	Thesslund Stefan	1
Lohenoja Meri	5/5	Lindfors Annika	
Hurta Hanna	5/5	Viikari Leena	
Stenberg Immo	5/5	Immonen Janne	

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 7.6.2017 § 11			
Laiho Pasi, pj	6/6	Valkokivi Kaj	
Hovi Antti, vpj.	4/6	Rehnberg Mika	
Paakkari Toni	6/6	Tähtinen Keijo	
Hyppölä Laura	6/6	Turpeinen Henna-Kaisa	
Willner Kristian	2/6	Staffans Sten	2
Sokka-Tuomala Anne	5/6	Malmivaara Marjatta	
Vuokko Marjo	6/6	Noroviita Erja	
Länsipuro Janne	6/6	Vuokko Marjo	1
Marjakangas Miia	6/6	Saari Veikko	
Lempiö Päivi, Lapinjärvi	2/6	Sibeliuksen Katri	1

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 17.8.2021 § 10			
Kekkonen Jari, pj	2/2	Mettinen Veli-Matti	
Hurta Hanna, vpj.	2/2	Viikari Leena	
Länsipuro Janne	-	Noroviita Erja	1
Lohenoja Meri	2/2	Lindfors Annika	
Vakkuri Johansson Emmi-Liina	2/2	Sokka-Tuomala Anne	
Tiainen Paavo	-	Tuomala Kalle-Oskar	1
Hovi Antti	1/2	Yläräkkö Juuso	
Stenberg Immo	2/2	Immonen Janne	
Konttinen Lisbeth	1/2	Jungner Hans	
Sauli Silfvast, Lapinjärvi	2/2	Aalto Tuija	

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan ruotsinkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 7.6.2017 § 11			
Bäcklund Marina, pj	5/5	Thesslund, Stefan	
Hannus Daniel, vpj	4/5	Lindroos Johannes	
Hinttaniemi Jonna	5/5	Karlsson Monica	
Forsblom-Helander Benita	0/5	Malms Kim	
Hovi Karolina	5/5	Lönnfors Johanna	
Hurmerinta Anders	5/5	Kähärä Erika	
Rosenberg Thomas	3/5	Jungner Hans	2
Lindfors Bo	4/5	Grundström Ben	
Konttinen Lisbeth	4/5	Törnroos Ingrid	
Fabritius Mikaela, Myrskylä	4/5	Stenfors Susanne	
Lindfors Annika, Lapinjärvi	4/5	Andersson Pricella	1

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 17.8.2021 § 10			
Häggbloom Kerstin, pj	2/2	Hento Miia	
Thomasson Daniel, vpj.	2/2	Korhonen Pasi	
Björkman-Nystén Nina	1/2	Stenberg Pamela	
Stenbacka Carina	2/2	Sederholm Eva	
Rosenberg Thomas	-	Allén Daniel	2
Wide Roger	1/2	Karlsson Håkan	
Thesslund Stefan	2/2	Grundström Ben	
Lindfors Annika	2/2	Virtanen Maria	
Bäcklund Marina	-	Österman Anton	
Fabritius Mikaela, Myrskylä	1/2	Petas Heidi	
Nygård Jonna, Lapinjärvi	1/2	Kalenius Maria	

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilöt: varhaiskasvatuspäällikkö, päiväkodinjohtajat

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2021

Varhaiskasvatustaloutta muutettiin 1.8.2021 alkaen mitoituksesta poikkeamisen osalta (36 §). Muutoksessa korostuu, ettei henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Käytännössä se tarkoittaa, että kunnissa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin. Samalla lakiin lisättiin henkilöstön ilmoitusvelvollisuus (57 a ja b §). Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on laadittu ja henkilöstöä on ohjeistettu. Työturvallisuusjärjestelmä WPro:hon hankittiin lisäjärjestelmä VakaPro kirjallisen ilmoituksen tekemiseksi.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut muuttuivat 1.8.2021 alkaen siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloeroja 31 prosenttia. Muutoksen johdosta kaupungin maksutuotot alenivat.

Riskianalyysi

Resurssien oikea kohdentaminen ja niiden saaminen vastaamaan palvelutarpeeseen tasapainottamisohjelma huomioiden on haastavaa.

Tarve varhaiskasvatuspaikoista on kasvanut. Lakisääteisen henkilöstömitoituksen noudattamiseksi on jouduttu palkkaamaan kaksi määräaikaista lastenhoitajaa. Tämän lisäksi tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä on jatkanut nousuaan. Tähän tarpeeseen vastaamiseksi on jouduttu palkkaamaan kaksi määräaikaista ryhmäresurssia.

Covid-19-pandemian aikana lasten suunnitellut tukiprosessit jäivät toteuttamatta ja aloitetut tukiprosessit jäivät kesken johtuen siitä, että suurin osa tuen piirissä olevista lapsista olivat poissa varhaiskasvatuksesta. Kevään 2020 vaikutukset näkyvät vasta myöhemmin.

Kevään 2020 tilanne ja pandemian jatkuminen on näyttänyt varhaiskasvatuksessa lasten levottomuuden ja sosioemotionaalisten oireiden lisääntymisenä. Keskeytyneet tukiprosessit, epävarmuus ja pandemian aikana koetut takapakit ovat heikentäneet kaikkien voimavaroja. Suunnitelmissa ei ole voinut luottaa siihen, että ne toteutuvat. Lukuisten peruuntuneiden tapaamisten ja tukipalveluiden saatavuuden heikentyminen ovat vaikeuttaneet sekä lasten ohjautumista varhaiskasvatuksen ulkopuolisiin tukitoimiin että niiden toteuttamista ja vaikuttavuutta. Tämä on omalta osaltaan kuormittanut myös perheitä ja vanhempien voimavaroja.

Riskinä on henkilöstön uupuminen, jos pandemia ja sen myötä toimintaan kohdistuvat erityisjärjestelyt jatkuvat pitkään.

Pienten lasten kasvatustyössä kuormittaviksi tekijöiksi on koettu erityisesti kiire, työn vastuullisuus ja henkinen rasittavuus. Eri työyksiköissä uupumuksen esiintymisessä on kuitenkin huomattavia eroja. Työilmapiiri, esimiestyö, yhteistyö, työn hallinta ja työvaatimukset vaikuttavat työolosuhteisiin joko parantavasti tai huonontavasti.

Toimintavuoden 2020–2021 osalta voidaan todeta, että kunnalliset varhaiskasvatuspaikat on pystytty täyttämään tehokkaasti lähipalveluperiaatetta noudattaen. Tavoitetason tulee olla 100 prosenttia. Mikäli varhaiskasvatuksen piiriin hakeutuu huomattava määrä enemmän lapsia kuin keuhäisin normaalisti, lähipalveluperiaatetta voi olla vaikea huomioida.

Kaikille on myönnetty varhaiskasvatuspaikka asetuksen mukaisesti (2 viikkoa ja 4 kuukautta). Loppuvuodesta kun lähes kaikki yksiköt ovat täynnä, muutamille perheille on jouduttu antamaan varhaiskasvatuspaikka muilta alueilta.

Vuoden 2021 operatiiviset avaintavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Toteuma 2021
Kasvatamme kaupungin veto-voimaisuutta ja markkinointia.	Myönteisten palvelu- ja asukas-kokemusten määrä.	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukas-kokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukas-kokemuksia ja etsitään brändilähtöisiä.	Muun muassa pandemian edellyttämien toimenpiteiden vuoksi ei ole ollut mahdollista suunnata resursseja kokemusten keräämiseen.
Panostamme yrittäjä-myönteisyyteen toiminnassamme.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Panostetaan yrittäjämäiseen toimintakulttuuriin.	Yrittäjämäinen toimintakulttuuri rohkaisee lapsia ja oppilaita luottamaan omiin kykyihinsä. Lasta/oppilasta kannustetaan ratkaisemaan haasteita ja toimimaan erilaisissa tilanteissa. Tavoitteena on luoda vuorovaikutteinen ja kannustava ilmapiiri, jossa erehtyminenkin on turvallista.	Yrittäjyyskasvatuksen sisältämät periaatteet ovat useassa kohtaa yhteneväiset varhaiskasvatus- ja opetus-suunnitelman kanssa. Yrittäjyyskasvatus nähdään pääasiassa asennekasvatuksena, lähiympäristöön tutustumisena sekä elämässä tarvittavien taitojen oppimisena oman tekemisen kautta.

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Lapsiperheiden arjen kehittämis-kohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Koko kaupunkia koskeva toimintamallin mukainen työ on käynnistetty. Koordinaatioryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 24.3.2021. Vuonna 2021 on tehty alku- ja tarvekartoitus kaupungin tilanteesta, paneuduttu tarvittaviin koulutuksiin ja perehdytysmateriaaliin, tiedotettu edistymisestä kaupungin kaikkia lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupungin johtoryhmää, sekä saatu Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelma-ehdotus lähes valmiiksi.

		Varhaiskasvatuksen palveluohjaus opastaa perheitä lapsen varhaiskasvatusjärjestelyihin, palveluvaihtoehtoihin ja hakemiseen liittyvissä asioissa. Palveluohjauksesta saa myös yleistä varhaiskasvatusneuvontaa.	Perustamme palveluohjausta varten sähköpostiosoitteen.	Varhaiskasvatus.palveluohjaus@loviisa.fi -sähköposti on avattu. Se on ollut käytössä 1.8.2021 alkaen.
Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Toteutunut toiminta.	Panostamme tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin.	Turvaamme yhtenäiset oppimisedellytykset.	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä kaupungin hyvinvointisuunnitelma valmistuivat syksyllä 2021. Lisäksi Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman mukaisen toiminnan kautta oppimisedellytykset voivat yhtenäistyä.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään hyväksittyä vaikutusarviointilomaketta.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Lomaketta käytettiin Haddom skolan oppilaiden opetuspaikkavaihtoehtojen vaikutusten arvioinnissa (ruotsinkielisen jaoston kokous 2.6.2021).
Kehitämme sähköisiä palveluitamme.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Asiakaspalvelu on monipuolisempaa.	Varhaiskasvatuksen nykyinen ohjelmisto ProConsona (CGI) poistuu käytöstä. Uuden asiointiohjelman hankinnan yhteydessä huomioidaan mahdollisuus sähköiseen tuloksetukseen.	Hankinta toteutuu nykyisen ohjelman versiopäivityksenä. Versiopäivitys mahdollistaa sähköisen tuloksetukseen. Päivitys on viivästynyt toimittajan tuotekehitykseen liittyvistä ongelmista johtuen. Hankinta toteutuu vuoden 2022 aikana.
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Vuorovaikutus kuntalaisiin on mutkatonta ja sitä toteutetaan matalalla kynnyksellä.	Keskus käy kiertueella.	Keskuksen kiertueet toteutuivat seuraavasti: <ul style="list-style-type: none"> • tiistai 24.8. Koskenkylä • tiistai 21.9. Liljendal • tiistai 12.10. Ruukki • tiistai 9.11. Isnäs ja • torstai 25.11.2021 keskusta

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Toteutamme talouden tasapainottamis-ohjelman.	Seuranta-raportit.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Pitkäkestoiset ratkaisut on huomioitu palvelujen kokonaisuutta kehittämissä ehdotuksissa luottamuselimille.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairaspoissa-olot vähenevät.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveys-huollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyö-neuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Yhteisiä säännöllisiä keskusteluita on käyty työterveyshuollon kanssa. Verrattuna vuoden 2020 kuukausien 1–12 toteumaan ovat keskuksen sairauspoissaolot vähentyneet noin 200 päivällä vastaavalla ajanjaksolla.
		Luomme yhdessä kehittämis-myönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	On kerätty ja hyödynnetty työntekijöiden ehdotuksia ja ajatuksia eri lomakkeilla, henkilöstötapaamisissa ja varhaiskasvatuksen henkilöstöraadin avulla.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

21141 Varhaiskasvatus

	TALOUSARVIO 2021	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2021 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2021	POIKKEAMA
Toimintatuotot	730 500		730 500	788 791	-58 291
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-5 668 786		-5 668 786	-5 793 294	124 508
Toimintakate ulkoinen	-4 938 286		-4 938 286	-5 004 503	66 217
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-10</i>		<i>-10</i>	<i>-957</i>	<i>947</i>
<i>Sisäiset erät</i>	<i>-1 814 924</i>		<i>-1 814 924</i>	<i>-1 963 869</i>	<i>148 946</i>
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	<i>-373 133</i>		<i>-373 133</i>	<i>-359 977</i>	<i>-13 156</i>

Muille kunnille myytävistä varhaiskasvatuspaikoista saadut myyntituotot ylittivät budjetoidun noin 50 000 eurolla. Toisaalta maksutuotot alittivat budjetoidun noin 37 000 eurolla. Vähennys johtuu varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksesta 1.8.2021 alkaen. Vastuualueella oli budjetoitamatta olevia hanketuloja noin 46 000 euroa.

Vastuualueen toimintakulujen ylitys johtuu henkilöstökustannusten ylityksestä. Syitä ylitykseen on monta. Pandemiaohjeistuksen takia pienikin flunssaoire merkitsee, että työntekijä on kotona. Jotta varhaiskasvatuksessa pysyttäisiin lain määräämässä henkilöstömitoituksessa, työntekijälle on oltava sijainen, ellei myös lapsia ole poissa varhaiskasvatuksesta. Koronaviruspandemian alkuvaiheessa moni perhe piti lapsensa kotona, jolloin sijaisia ei tarvittu, vaikka henkilökuntaa olisikin ollut poissa. Varhaiskasvatuksessa ei vuonna 2021 ole käytetty Sarastian Rekry -palvelua vaan kaikki sijaiset on palkattu suoraan. Lisäksi joihinkin yksiköihin on jouduttu lisäämään henkilökuntaa kasvaneesta lapsimäärästä ja lasten tarpeista johtuen (esimerkiksi Määrilahti ja Ruukki).

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä kasvoi vuoden aikana, mikä näkyy siinä, että lasten kotihoidon tuen käyttö pieneni.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Toteutuma 2021
0–6 -vuotiaiden määrä	605	605	603
Varhaiskasvatuksessa			
Lapset	510	490	509
Euroa/lapsi, netto	6 909 ulk.	7 682 ulk.*)	7 729 ulk.
Ryhmäperhepäivähoidossa			
Lapset	12	12	14
Euroa/lapsi, netto	8 214 ulk.	8 516 ulk.*)	7 837 ulk.
Perhepäivähoidossa (31.7.2021 asti)			
Lapset	9	4	6
Euroa/lapsi, netto	13 009 ulk.	8 635 ulk.*)	8 861 ulk.
Yhteensä varhaiskasvatuksessa			
Erytisopettajien tukea tarvitsevat lapset	88	85	98
Vuorohoidossa olevat lapset	25	35	7
Kotihoidon tuet			
Lakisääteinen, lapsia	119	114	100
Kuntalisä, perheitä	90	0	0
Yksityisen hoidon tuet			
Lakisääteinen, lapsia	16	17	17
Kuntalisä, lapsia	14		
Avoin varhaiskasvatus			
Treffis/perheitä/vuosi	160	150	195

*) eläkemenoperusteisen maksun jakotapa on muutettu

Koulutus

Vastuuhenkilöt: koulutuspäällikkö ja rehtorit

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2021

Esiopetusta annettiin kevätlukukaudella 2021 yhdessätoista toimipisteessä ja syyslukukaudesta 2021 alkaen yhdeksässä toimipisteessä. Vuonna 2021 Loviisassa oli yksitoista alakoulua, yksi yläkoulu ja yksi yhtenäiskoulu. Aamu- ja/tai iltapäivätoimintaa tarjottiin kymmenessä kohteessa.

Koronaviruspandemian jatkuminen ja kaupungin tasapainottamisohjelma vaikuttivat koulutuksen vastuualueen toimintaan merkittävästi. Opetussuunnitelman mukaisen esi- ja perusopetuksen laatua pyrittiin kuitenkin ylläpitämään. Hyvälle tasolle saatu tietotekninen laitekanta ja opettajien ja oppilaiden tieto- ja viestintäteknikkataidot ja joustavat opetusmenetelmät edesauttoivat toimintaa erityisesti koronavirustilanteesta johtuvien etäopetusjaksojen aikana.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta toteutettiin keväällä 2021 ja käynnistettiin uudelleen marraskuussa 2021. Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta ja erityisiä opetusjärjestelyjä hyödynnettiin yksittäisten oppilaiden koulupolun toteuttamisessa.

Koulukuljetusten kilpailutuksen toinen toimintakausi alkoi sujuvasti elokuussa 2021. Linjaliikenteen lakkaamisen myötä jouduttiin tekemään uusia kuljetusratkaisuja.

Oppivelvollisuuden laajanemisen ja lakimuutoksen myötä lisättiin panostusta tehostettuun oppilaanohjaukseen. Lisäksi aloitettiin neuvottelut uudesta perusopetuksen jälkeisestä TUVAKoulutuksesta yhdessä Porvoon ja Sipoon kanssa. Ruotsinkielisellä puolella neuvoteltiin myös kansanopistokoulutuksesta Svenska Folkakademin kanssa.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksessa uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2021 alkaen. Samalla oppivelvollisuus laajeni ja toisen asteen opinnot muuttuivat opiskelijalle maksuttomiksi, joka vaikutti muun muassa lukioiden lisääntyneisiin opiskeluväline- ja tarvikkeeluihin. Hyvällä tasolla oleva tietotekniikka, opettajien ja opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknikkataidot ja joustavat opetusmenetelmät edesauttoivat toimintaa etäopetusjaksojen aikana. Loviisan lukio toimi väistötiloissa kevätlukukauden 2021.

Koronavirustilanne

Koronavirustilanteen myötä sekä perusopetus että lukiokoulutus toimivat etä- ja lähiopetusmyllerryksessä sekä keväällä että syksyllä 2021. Kasvomaskeja on hankittu yli 150 000 kappaletta. Koronariski arvioitiin niin suureksi, että yläkoulun oppilaille, lukion opiskelijoille sekä opetushenkilöstölle suositeltiin kasvomaskeiden käyttöä. Etäopiskelun pitkä kesto vaikutti oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin ja oppimistuloksiin, jotka heijastuivat muun muassa kouluterveyskyselyyn vastauksissa. Pitkään jatkunut koronavirustilanne kuormitti myös koulujen henkilökuntaa.

Valtaosa koulujen kansainvälisestä toiminnasta jouduttiin siirtämään koronaviruspandemiasta aiheutuneista matkustusrajoituksista johtuen. Osaa hankkeista toteutettiin poikkeusjärjestelyin tai pienimuotoisesti.

Suurin osa yrityskylävierailuista toteutettiin koronaturvallisesti.

Suomen mallin mukaista kerhotoimintaa kouluille toteutettiin kokeilumuodossa keväällä, ja uuden hankerahan myötä syksyllä 2021. Kevään kokeilu piti koronavirustilanteen takia toteuttaa supistetusti, minkä seurauksena pieni osa tuesta jouduttiin palauttamaan.

Hankkeet

Koulutuksen vastuualueella oli toimintakaudella 2021 yli kymmenen valtion avustuksella toteutettua hanketta, joista merkittävimmät olivat tasa-arvo- ja COVID-19-hankkeet sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa. Koulupudokkuuden, syrjäytymisen ja koulupoissaolojen ennaltaehkäisemiseen pystyttiin hankkeiden myötä panostamaan. Hankerahoituksella panostettiin myös oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin.

Koulutuksen painopistealueena oli edellisen vuoden tapaan kielitietoinen koulu, jonka puitteissa kaupungille myönnettiin hankerahoitusta useampaan kieli- ja lukutaidon kehittämishankkeeseen. Kummankin kieliryhmän vuosiluokat 7–9 saivat valtionavustusta lukutaidon kehittämiseksi, perusopetuksen A1-kielen kehittämistä varten ja yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa koulu- ja kirjastohankkeeseen.

Pienimuotoisten hankkeiden lisäksi Loviisa oli mukana muutamassa yhteishankkeessa lähikuntien kanssa, kuten tutortoiminnan kehittämisessä, kahdessa Koulutus palveluna (KOPA) -hankkeessa sekä Oikeus oppia -hankkeessa.

Lukioiden COVID-19-rahoitus, Liikkuva opiskelu -hankkeet, lukiouudistuksen toimeenpanohankkeet, perusopetuksen kulttuuripolku ja kirjaston yhteistyö toteutuivat suunnitellusti koronaviruspandemiasta huolimatta.

Palveluverkkomuutokset

Esiopetuksen toimintoja keskitettiin säästötoimenpiteillä siirtämällä Valkon koulun esiopetus Harjurinteen koululle ja Tessjö skolan esiopetus Generalshagens skolaan. Haddom skolan esiopetus siirrettiin jo edellisvuonna Generalshagens skolaan. Kouluverkossa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2021. Haddom skola toimi väistötiloissa kevään 2021 Vanhassa Rannassa ja syksyllä 2021 Generalshagens skolan pihapiirissä.

Koulukiinteistöt

Harjurinteen koulun vanhan osan ja Loviisan lukion saneeraus valmistui elokuussa 2021, jolloin kaikki toiminta palasi Ratakadun kiinteistöihin monen väistötiloissa vietetyn vuoden jälkeen. Tilantarpeen kasvun myötä Ratakadulle siirrettiin pysyvästi neljän luokkatilan Heikiustalo. Ruukin koulun saneeraus valmistui suurimmaksi osaksi syyslukukauden alkuun mennessä. Haddom skolan jatkon selvitystyö jatkui koko vuoden 2021. Epävarmuus Haddom skolan tulevaisuudesta vaikeutti koulutuksen vastuualueen kokonaissuunnittelua. Lopullista päätöstä koulun tulevaisuudesta ja koulukiinteistön kohtalosta ei saatu vuoden 2021 puolella. Suurin osa Loviisan koulurakennuksista vastaa nykyajan vaatimuksia.

Riskianalyysi

Pätevän ja soveltuvan henkilöstön riittävyys ja saatavuus

Koulutuksen hallinnon, virkarehtoreiden ja koulusihteerien koronavirustilanteesta johtuva lisääntynyt työmäärä ja ajanpuute vaikuttivat toimintaan. Muodollisesti kelpoisia opettajia oli vaikea rekrytoida etenkin ruotsinkielisiin kouluihin ja erityisopetukseen. Koulunkäynninohjaajan tukea tarvitsevien oppilaiden määrä lisääntyi. Sijaisjärjestelyt kouluissa olivat haastavia osittain koronavirustilanteesta johtuvista henkilökunnan poissaoloista.

Tukea tarvitsevien ja lastensuojelulain perusteella sijoitettujen lasten ja nuorten määrien ennakoimattomuus esi- ja perusopetuksessa

Tukea tarvitsevien ja lastensuojelulain perusteella sijoitettujen lasten ja nuorten lukumäärä kouluissa on kasvanut.

Vaativan erityisen tuen oppilasmäärän kasvaminen

Vaativan erityisen tuen oppilasmäärä kouluissa kasvoi. Tämä johti erityisopetusresurssin lisätarpeeseen, joka osittain kustannettiin valtion myöntämällä hankerahalla.

Resurssien käytön priorisointi

Opiskeluhoitopalveluiden resurssien riittävyys joutui koetukselle kasvavan tuen tarpeen määrän vuoksi. Tuntikehys ja muut resurssit jaettiin tarkasti koulujen välillä oppilasmäärän ja tarpeen mukaan. Joukkoliikenteen vuorojen lakkauttamiset vaikuttivat koulukuljetusjärjestelyihin.

Muutokset lukiokoulutuksessa valtakunnan tasolla

Lukiouudistuksen, opetussuunnitelman ja oppivelvollisuuden muutoksiin valmistauduttiin keväällä 2021 ja toiminta aloitettiin syyslukukaudella 2021.

Loviisan lukion väistöiloissa toimimisen vaikutus alkavien opiskelijoiden määrään

Loviisan lukioiden väistöiloissa toimiminen ei merkittävästi vaikuttanut opiskelijoiden määrän vähenemiseen.

Vuoden 2021 operatiiviset avaintavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Toteuma 2021
Kasvatamme kaupungin vetovoimaisuutta ja markkinointia.	Myönteisten palvelu- ja asukas-kokemusten määrä.	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukas-kokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukas-kokemuksia ja etsitään brändilähtettä.	Muun muassa pandemian edellyttämien toimenpiteiden vuoksi ei ole ollut mahdollista suunnata resursseja kokemusten keräämiseen.
Panostamme yrittäjä-myönteisyyteen toiminnassamme.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Osallistutaan Yrityskylä-oppimiskokonaisuuteen.	Luodaan menetelmä, jotta mahdollisimman moni perusopetuksen oppilas voisi vierailla Yrityskylässä.	Menetelmän kehittäminen on aloitettu Yrityskylän kanssa syksyllä 2021. Koulut ovat osallistuneet Yrityskylävierailuihin.
		Panostetaan yrittäjämäiseen toimintakulttuuriin.	Yrittäjämäinen toimintakulttuuri rohkaisee lapsia ja oppilaita luottamaan omiin kykyihinsä. Lasta/oppilasta kannustetaan ratkaisemaan haasteita ja toimimaan erilaisissa tilanteissa. Tavoitteena on luoda vuorovaikutteinen ja kannustava ilmapiiri, jossa erehtyminenkin on turvallista.	Yrittäjyyskasvatuksen sisältämät periaatteet ovat useassa kohtaa yhteneväiset varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelman kanssa. Yrittäjyyskasvatus nähdään pääasiassa asennekasvatuksena, lähiympäristöön tutustumisena sekä elämässä tarvittavien taitojen oppimisena oman tekemisen kautta.

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Koko kaupunkia koskeva toimintamallin mukainen työ on käynnistetty. Koordinaatioryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 24.3.2021. Vuonna 2021 on tehty alku- ja tarvekartoitus kaupungin tilanteesta, paneuduttu tarvittaviin koulutuksiin ja perehdytysmateriaaliin, tiedotettu edistymisestä kaupungin kaikkia lautakuntia, kaupungin hallitusta ja kaupungin johtoryhmää, sekä saatu Lapsiystävällinen kunta – toimintasuunnitelma-ehdotus lähes valmiiksi.
Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Toteutunut toiminta.	Panostamme tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin.	Turvaamme yhtenäiset oppimisedellytykset.	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä kaupungin hyvinvointisuunnitelma valmistuivat syksyllä 2021. Lisäksi Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman mukaisen toiminnan kautta oppimisedellytykset voivat yhtenäistyä. Tasa-arvohankkeiden rahoituksen myötä koulutus on pystynyt yhtenäistämään opetusryhmien kokoja.

Kasvatus- ja koulutuspalvelut ovat tasokkaita.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Oppilaat voivat hyvin ja ovat motivoituneita koulunkäyntiin	Yläkoulujen poissaolokeskiarvojen kehitys.	Opetus hyödyntää lähiympäristöä ja ympäröivää yhteiskuntaa. Oppilaat tuntevat tulevansa kuulluiksi.	Tähtiin kurkoittamisen ohella oppimista ja hyvinvointia tuetaan riittäväillä tukitoimilla.	Koronaviruspandemiasta johtuen sairauspoissaolot ovat lisääntyneet. Koronaviruspandemialla on suuri vaikutus poissaolotilastoihin, joten tietoja on vaikea verrata aikaisempiin vuosiin. Poissaoloportaavat ovat käytössä kaikissa kouluissa. Erityistä huomioita on annettu oppilaiden tukemiselle etäopetuksen aikana.

				<p>Kahden koulutyön tukihenkilön hanke päättyi keväällä 2021.</p> <p>Lahjakkaiden oppilaiden huomioiminen jatkuu vakinaisena toimintana.</p> <p>Yhteistyötä on laajennettu koulucoachien ja koulunuorisotyöntekijän toimesta.</p>
--	--	--	--	---

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään hyväksittyä vaikutusarviointilomaketta.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Lomaketta käytettiin Haddom skolan oppilaiden opetuspaikkavaihtoehtojen vaikutusten arvioinnissa (ruotsinkielisen jaoston kokous 2.6.2021).
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Vuorovaikutus kuntalaisiin on mutkatonta ja sitä toteutetaan matalalla kynnyksellä.	Keskus käy kiertueella.	Keskuksen kiertueet toteutuivat seuraavasti: <ul style="list-style-type: none"> • tiistai 24.8. Koskenkylä • tiistai 21.9. Liljendal • tiistai 12.10. Ruukki • tiistai 9.11. Isnäs ja • torstai 25.11.2021 keskusta.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Toteutamme talouden tasapainottamisohjelman.	Seuranta-raportit.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Pitkäkestoiset ratkaisut on huomioitu palvelujen kokonaisuutta kehittämissä ehdotuksissa luottamuselimille.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja	Sairaspoissa-olot vähenevät.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveyshuollon ja muiden toimijoiden kanssa	Yhteisiä säännöllisiä keskusteluita on käyty työterveyshuollon kanssa.

motivoituneeseen henkilöstöön.		säännöllisiä yhteistyö- neuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Verrattuna vuoden 2020 kuukausien 1–12 toteumaan ovat keskuksen sairauspoissaolot vähentyneet noin 200 päivällä vastaavalla ajanjaksolla.
	Luomme yhdessä kehittämisen- myönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	On kerätty ja hyödynnetty työntekijöiden ehdotuksia ja ajatuksia eri lomakkeilla, henkilöstötapaamisissa ja varhaiskasvatuksen henkilöstöraadin avulla.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Koulutus

	TALOUSARVIO 2021	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2021 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2021	POIKKEAMA
Toimintatuotot	1 369 834	484 850	1 854 684	2 281 894	-427 210
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-15 399 181	-873 133	-16 272 314	-15 641 159	-631 155
Toimintakate ulkoinen	-14 029 347	-388 283	-14 417 630	-13 359 265	-1 058 365
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-4 120</i>		<i>-4 120</i>	<i>-4 921</i>	<i>801</i>
<i>Sisäiset erät</i>	<i>-7 444 215</i>		<i>-7 444 215</i>	<i>-7 441 719</i>	<i>-2 497</i>
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	<i>-1 050 140</i>		<i>-1 050 140</i>	<i>-965 327</i>	<i>-84 813</i>

Tuloissa kotikuntakorvaustulot ja hankeavustukset olivat budjetoitua suuremmat.

Suurimmat säästöt olivat matkustus – ja kuljetuspalveluissa mukaan lukien oppilaskuljetukset, noin 356 000 euroa.

Koronaviruspandemian takia suojarusteiden (lähinnä kasvomaskien) kustannukset kasvoivat. Lisäkustannus verrattuna talousarvioon oli noin 37 000 euroa.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Toteutuma 2021
Määrä			
Kouluja	13*)	13	13
Esikoulu/integroitu/oppilaita	5/23**)	4/16	3/14
Esikouluryhmät/oppilaita	8/104**)	9/95	9/114
Perusopetuksen ryhmiä/oppilaita	106/1 448**)	95/1 410	105/1452
Erytisen tuen piiriin siirretyt, %	14%**)	14%	13,5%
Talous			
Esikoulukustannukset/oppilas, netto, euroa	5 371 ulk.	6 312 ulk.	4 866 ulk
Esikoulun kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	714	875	799
Perusopetuksen kustannukset/oppilas, netto, euroa	7 566 ulk.	8 682 ulk.	7 972 ulk.
Perusopetuksen kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	727	993	835 ulk.
Lukiot			
Opiskelijoita	183	196	172
Opetustunteja	418	418	420
Netto, euro/opiskelija	6 671 ulk.	6 792 ulk.	7 311 ulk.

*) 1.8.2020

***) 31.12.2020

Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilöt: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja rehtori

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2021

Eniten vuoden 2021 toimintaympäristöön vaikutti koronarajoituksista johtuva aikuisten lähiopetuskielto, joka alkoi jo vuoden 2020 puolella ja kesti koko kevätlukukauden 2021. Lasten ja nuorten lähiopetusta voitiin järjestää osittain kevätkaudella 2021. Ulkona tapahtuva opetus aikuisten osalta sallittiin Pyhtäällä 3.5.2021 alkaen ja Loviisassa 17.5.2021 alkaen. Osa kursseista jouduttiin perumaan kokonaan keväällä 2021 ja osa siirrettiin etäkursseiksi. Syksy 2021 pystyttiin toteuttamaan lähes normaalisti. Toimintaa leimasi kuitenkin pelko uusista rajoituksista.

Riskianalyysi

Vuoden 2021 talousarviossa mainittujen riskien arviointi

Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen edellyttää jatkuvaa vuorovaikutusta henkilöstön kanssa, ohjeistusta, uusien toimintatapojen löytämistä sekä koulutusta. Riskin muodostaa henkilöstöjohtamiseen käytettävän ajan puute, joka voi johtaa työtyytyväisyyden vähenemiseen ja vastaavasti vaikeuttaa kaupungin ja keskuksen tavoitteiden saavuttamista.

Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen aiheutti töiden kasautumista ja ruuhkautumista.

Tämänhetkisen toiminnan suurin riski liittyy koronaviruksen aiheuttamaan poikkeustilaan keväällä 2020 ja mahdolliseen toiseen aaltoon. Poikkeustila aiheutti taloudellisen notkahduksen, mikä näkyy säästöinä myös opiston toiminnassa. Mikäli opiskelijat karttavat julkisia tilaisuuksia on mahdollista, ettei kursseille uskalleta tulla. Riskeihin varaudutaan etäopetusvalmiutta kehittämällä.

Koronapandemiasta johtuvat lähiopetuskiellot ja kurssien kokonaan toteutumatta jääminen aiheutti sekä henkilökunnassa että asiakkaissa epävarmuutta. Osa tuntiopettajista saa huomattavan osan tuloistaan kansalaisopistolta, minkä vuoksi sulkutoimet vaikeuttivat heidän toimeentuloaan.

Opetuksen laatu voi heiketä tai kurssi jopa peruuntua, jos päteviä kielitaitoisia opettajia ei saada rekrytoitua esimerkiksi puutteellisen liikenneyhteyden vuoksi.

Pitkään jatkunut kurssitoiminnan katkos on näkynyt osassa asiakkaita sekä fyysisen että henkisen toimintakyvyn laskuna. Tilanne voi tulevina vuosina näkyä esimerkiksi lisääntyneenä laitoshoidon tarpeena.

Vuoden 2021 operatiiviset avaintavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Toteuma 2021
Kasvatamme kaupungin vetovoimaisuutta ja markkinointia.	Myönteisten palvelu- ja asukas-kokemusten määrä.	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukas-kokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukas-kokemuksia ja etsitään brändilähettiläitä.	Muun muassa pandemian edellyttämien toimenpiteiden vuoksi ei ole ollut mahdollista suunnata resursseja kokemusten keräämiseen.

Panostamme yrittäjämyönteisyyteen toiminnassamme.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Kansalaisopisto tuo esille paikallista yritystoimintaa.	Kansalaisopisto järjestää mahdollisuuksien mukaan näyttelyitä ja tapahtumia yrittäjien tiloissa 4 kertaa vuodessa.	Toteutui pääosin: Kirjastossa kesäkuun alussa lasten taiteen perusopetusryhmien näyttely, Ruukissa valokuvanäyttely lokakuussa Luontokuvaajan vuosi - valokuvanäyttely syyslukukaudella Mi-talossa.
---	-----------------------------	---	--	--

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Koko kaupunkia koskeva toimintamallin mukainen työ on käynnistetty. Koordinaatioryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 24.3.2021. Vuonna 2021 on tehty alku- ja tarvekartoitus kaupungin tilanteesta, paneuduttu tarvittaviin koulutuksiin ja perehdytysmateriaaliin, tiedotettu edistymisestä kaupungin kaikkia lautakuntia, kaupungin hallitusta ja kaupungin johtoryhmää, sekä saatu Lapsiystävällinen kunta – toimintasuunnitelmaehdotus lähes valmiiksi.
		Kansalaisopiston tarjonta saavuttaa enemmän lapsia ja nuoria, jolloin heille voidaan tarjota harrastusmahdollisuuksia.	Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.	Opiston henkilökunta on saanut markkinointikoulutusta toukokuusta 2021 alkaen ja some-markkinointi on ollut aktiivista. Henkilökunta jalkautui Pyhtään kulttuuritalolle 18.8.2021 ja Loviisan torille 24.8.2021.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään hyväksittyä vaikutusarviointilomaketta.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Lomaketta käytettiin Haddom skolan oppilaiden opetuspaikkavaihtoehtojen vaikutusten arvioinnissa (ruotsinkielisen jaoston kokous 2.6.2021).

Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Kansalaisopiston kurssit vastaavat alueellisia ja paikallisia tarpeita.	Kurssien määrän supistaminen 700 tunnilla nykyisestä merkitsee pienimmistä ryhmistä luopumista. Opetusta keskitetään paikkoihin, jonne mahdollisimman monen on mahdollista tulla.	Jokaisen kurssin päättymisen jälkeen lähtee kysely osallistujille. Palautteita käytetään hyväksi tulevien kurssien suunnittelussa.
---	-----------------------------	---	---	--

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/Keino	Toteuma 2021
Panostamme esteettiseen ympäristöön, kuntalaisia osallistaen.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Tehdään Loviisaa tunnetuksi ja herätetään keskustelua ympäristöstä.	Järjestetään kaupunkikävelyitä yhdessä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen kanssa.	Ei toteutunut. Koronarajoitusten vuoksi kaupunkikävelyitä ei ole järjestetty.
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Kansalaisopisto tarjoaa kaikille mahdollisuuden perehtyä paikallishistoriaan.	Kansalaisopisto järjestää opaskurssin ja aloittaa asuntomessuoppaiden koulutukset.	Kaksivuotinen opaskurssi päättyi kesäkuussa 2021. Osallistujia oli noin 10. Asuntomessuoppaiden koulutusten suunnittelu on aloitettu. Toteutus kevätkaudella 2023.

Loviisalaisten turvallisuuden tunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Toteuma 2021
Panostamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Kävijämäärät.	Tarjotaan kaikille avointa tietoa terveyden edistämiseksi.	Kansalaisopisto kehittää etäopetusvalmiutta ja huomattava osa opetuksesta voidaan tarvittaessa toteuttaa digitaalisesti.	Opetustauon aikana useat kurssit siirrettiin etäopetuksiksi. Kynnys toteuttaa etäopetusta pieni ja opettajat oppivat uusia tekniikoita.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/Keino	Toteuma 2021
Toteutamme talouden tasapainottamisohjelman.	Seurantaraportit.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Pitkäkestoiset ratkaisut on huomioitu palvelujen kokonaisuutta kehittämissä ehdotuksissa luottamuselimille.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma/ Keino	Toteuma 2021
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairaspoissaolot vähenevät.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveyshuollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Yhteisiä säännöllisiä keskusteluita on käyty työterveyshuollon kanssa. Verrattuna vuoden 2020 kuu-kausien 1–12 toteumaan ovat keskuksen sairauspoissaolot vähentyneet noin 200 päivällä vastavalla ajanjaksolla.
		Luomme yhdessä kehittämismyönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	On kerätty ja hyödynnetty työntekijöiden ehdotuksia ja ajatuksia eri lomakkeilla, henkilöstötapaamisissa ja varhaiskasvatuksen henkilöstöraadin avulla.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

21145 Vapaa sivistystyö

	TALOUSARVIO 2021	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2021 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2021	POIKKEAMA
Toimintatuotot	221 650		221 650	189 633	32 017
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-886 410		-886 410	-770 008	-116 402
Toimintakate ulkoinen	-664 760		-664 760	-580 375	-84 385
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>					
<i>Sisäiset erät</i>	<i>-119 677</i>		<i>-119 677</i>	<i>119 562</i>	<i>-115</i>
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	<i>-58 543</i>		<i>-58 543</i>	<i>-44 905</i>	<i>-13 638</i>

Kulunut vuosi oli haasteellinen kansalaisopiston toimintaa ajatellen. Erityisesti keväällä 2021 kursseja peruuntui koronaviruspandemian takia ja vuoden kestävätkin kurssit keskeytettiin siltä osin kuin niitä ei voitu järjestää etänä. Opiston johtokunta päätti palauttaa kurssimaksuja hakemuksesta.

Toiminnan supistuminen merkitsee vähemmän maksutuottoja (kurssimaksuja) ja pienempiä korvauksia sopimuskunnilta.

Kansalaisopiston toiminta jatkui normaalisti syksyllä 2021, mutta opiskelijoita oli ennakoitua vähemmän. Kevät vähensi kuluja erityisesti henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Toteutuma 2021
Opiskelijoita	2 572	3 500	3 335
Opetustunteja	10 214	10 700	7 688
Nettokustannukset, euro/opiskelija	252 ulk.	190 ulk.	174 ulk.
Nettokustannukset, euro/opetustunti	64 ulk.	62 ulk.	75 ulk.